

§ 815

V 27.9.2017, Valtuutettu Laura Nordströmin aloite yömetroliikenteen palauttamisesta

HEL 2017-002207 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Maria Ohisalonn ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Laura Nordströmin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Laura Nordström ja 44 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä HSL ja kaupunki selvittäisivät yömetron ja bussien yöliikenteen yhteensovittamista ja yömetron liikennöinnin palauttamista viikonloppuisin sekä metron liikennöintiajan jatkamista arkisin.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että vuosina 2013 - 2014 toteutetun metron yöliikennekokeilun perusteella metron viikonloppu yöliikenne oli vähäistä, ja suurin osa yömetromatkoista oli kantakaupungin sisäisiä Ruoholahden ja Kalasataman välisellä osuu-

11.09.2017

della tehtyjä matkoja. Yömetroliikenteen kokemuksia käsiteltiin HSL:n hallituksessa helmikuussa 2015. HSL:n lausunto on liitteenä 2 ja informaatio yömetroliikennekokeilun kokemuksista 15.11.2013 - 31.12.2014 on liitteenä 3.

Merkittävimmät kustannukset metroliikenteessä syntyvät liikennöintikustannuksista ja vartioinnista. HSL arvioi vuonna 2015 metron yöliikenteen kokemusten perusteella, että metron yöliikenteestä aiheutuvat kustannukset ovat vuositasolla noin 610 000 euroa. Itä-Helsingin bussiliikenteen vaihtoehdoista riippuen kokonaislisäys kustannuksiin on noin 310 000 – 630 000 euroa. Lisäksi osassa bussiliikenteen vaihtoehdoista lisäkustannusta tulisi Itä-Helsingin liityntäterminaalien vartiointitarpeesta. Liikennelaitosliikelaituksen lausunnon 11.5.2017 mukaan vartiointikustannukset olisivat arviolta 280 000 euroa vuositasolla.

HSL:n mukaan kustannuksiltaan edullisin ja palvelutasoltaan kattavin liikennepaikka keskiyön liikenteeseen on edelleenkin N-bussiliikenne. Yömetroliikenteen mielekkyys edellyttäisi, että se korvaisi päällekkäistä bussiliikennetarjontaa. Tämä ei HSL:n mukaan ole mahdollista, koska suuri osa matkustajista asuu kävelyetäisyyden ulkopuolella metrosta.

N-bussiliikenteen ohella on erilaisten suurtahtumien yhteydessä jatkettu myös metron yöliikennettä harkinnan mukaan, ja tällaista käytäntöä on tarkoitus jatkaa.

HSL tulee selvittämään metron liikennöinnin lopettamisaikaa ja N-linjoja ensi talvena länsimetron liikennöinnin ollessa toiminnassa. HSL:n mukaan Länsimetron myötä ei kuitenkaan ole tarkoitus aloittaa yömetroliikennettä, vaan kyse on aikataulujen säätämisestä noin puolella tunnilla.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Laura Nordströmin aloite
- 2 HSL:n lausunto 4.5.2017
- 3 Informaatio metron yöliikennekokeilun kokemuksista

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) 11.05.2017 § 82

HEL 2017-002207 T 00 00 03

Lausunto

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti antaa seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle Laura Nordströmin valtuustoaloitteeseen yömetroliiikenteen palauttamisesta:

Helsingin kaupungin liikennelaitoksen (HKL) tehtävä on huolehtia metror-, raitio- ja lauttaliikenteen tuottamisesta pääkaupunkiseudulla. HKL tuottaa omistajilleen ja tilaajilleen hyötyä kokonaisvaltaisena joukkoliikennepalvelujen kehittäjänä ja toteuttajana. HKL:n perustehtävänä on tuottaa ja kehittää kestävästä liikkumisesta palveluita laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

Metron yöliikenteen laajentamisesta on tehty erillinen Metron yöliikenteen laajentamisselvitys vuonna 2009. Selvityksessä laajentamiselle ei löydetty perusteita muun muassa palvelutason tai turvallisuuskäytännöiden osalta eikä joukkoliikennejärjestelmän kustannustehokkuuden kannalta. Silloisessa selvityksessä todetaan myös, että yöliikennettä ei ole tarkoituksenmukaista aloittaa ennen automaattimetron ja länsimetron käyttöönottoa liittyen asennus-, testaus- ja rakentamistöihin. Nyt länsimetron matkustajaliikenteen alkaessa onkin oikea aika arvioida uudelleen kerran metron yöliikenteen tarkoituksenmukaisuutta.

Selvityksessä todetaan myös yöbussi- eli N-linjojen vaikutusalueen kattavuuden olevan metroliiikenteen kaltainen ja tarjoten myöhäisillan hiljaisen kysynnän aikana myös paremman ja kustannustehokkaan palvelutason matkustajamäärien hoitamiseen. Metroliiikenteen kustannuksista merkittävän osan muodostavat vartioinnin tarve ja mahdollinen liittyn-täliikenne.

Metron yöliikennettä on jatkettu erilaisten suur tapahtumien yhteydessä aina harkinnan mukaan. Yöliikenteen jatkamisesta on tehty aika ajoin valtuustoaloitteita ja asiasta on keskusteltu julkisesti eri tahoilla. Valtuustoaloitteen mukainen kokeilu järjestettiin 8.11.2013-31.12.2014 välisenä aikana. Matkustajapalautteet kokeilusta olivat pääsääntöisesti positiivisia, kun taas jonkin verran esiintyi negatiivista asukaspalautetta metroradan varrelta pitkittyneenä meluhaittana.

Mikäli metron yöliikenne jatkettaisiin, olisi se tarkoituksenmukaista toteuttaa 20 minuutin vuorovälillä. Yöliikenteen mahdollinen aloitus on järkevintä ajoittaa länsimetron liikenteen aloittamisen jälkeen, sillä län-

11.09.2017

simetron rakentamisen vaatimat kuljetukset ja koeajot on erittäin tärkeä hoitaa ilman ylimääräisiä häiriöitä.

Metron yöliikenteen jatkaminen valtuustoaloitteen mukaisesti perjantai- ja lauantai-iltoina vaatii lisäresursseja vartiointiin sekä lisääntyneeseen kuljettajatarpeeseen. Alustavien selvitysten perusteella aloitteen kaltainen ja aiemman kokeilujakson kaltainen lisäliikenne ei aiheuttaisi kuitenkaan kovin merkittäviä muutoksia metroradan ja junakaluston kunnossapitojärjestelyissä, eikä myöskään aiheuta merkittäviä muutoksia kunnossapidon työkustannuksissa. Mikäli vuotuinen kilometrimäärän lisäys on merkittävä, lisää se kustannuksia tihentyneenä huoltovälinä kaluston kunnossapidossa. Muutoksia kunnossapidon näkökulmasta vaatii entistä tarkempi töiden suunnittelu junakalustolle luontaisen seisonta-ajan lyhentyessä sekä vapaan työskentelyajan lyhentyessä radalla. Lyhyemmät työskentelyajat sekä lyhentynyt luontainen seisonta-aika saattavat alentaa liikenteen luotettavuutta.

Merkittävimmät kustannukset syntyvät liikennöintikustannuksista sekä vartiointiin kustannuksista. Yöliikenne lisää liikennesuoritteita ja sitä kautta liikennöintikustannuksia. Kasvavien liikennesuoritteiden lisäksi yöliikenne nostaa metron yksikkökustannuksia, koska yöaikaan ja suurelta osin pyhäpäivien pariin kuuluvana ajankohtana kuljettajille, valvomo-työntekijöille ja vartiojoille maksettavat palkat ovat selvästi päiväaikaa suuremmat. Vartiointikustannusten vaikutus vuositasolla on noin 280.000 euroa. Vastaavasti on otettava huomioon, että huomattavasti enemmän työvoimavaltaisen bussiliikenteen kustannukset alenisivat.

Päätös yöliikenteen aloittamisesta sekä tarkempi kustannusten esittäminen kuuluu HSL:n toimivaltaan. Lausunnossa kuvatut kustannusvaihtokutukset ovat arvioita ja kustannukset vaativat tarkemman selvityksen siinä vaiheessa, kun on tiedossa tarkempi suunnitelma liikennöintiajoista ja -määristä.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Markus Keisala, kehittämisspällikkö, puhelin: 310 35838
markus.keisala(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 09.05.2017 § 242

HEL 2017-002207 T 00 00 03

Hankenumero 5264_125

Lausunto

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Metron liikennöintiajan laajentamista yöaikaan esitetään aika ajoin kaupunginvaltuutettujen, asukkaiden ja eri sidosryhmien taholta. Nykyisin vuorokauden viimeinen metro Ruoholahdesta Mellunmäkeen lähtee kaikkina päivinä klo 23:31. Tämän jälkeen joukkoliikenneyhteydet hoidetaan busseilla kaupungin keskustasta lähtevillä N-linjoilla. Länsimetron liikenteen alkaessa Espoon suunnalla aiotaan toimia vastaavalla tavalla.

HSL toteutti Helsingin kaupungin pyynnöstä 8.11.2013 - 31.12.2014 kokeilun, jonka aikana metro liikennöi viikonloppuisin noin klo 1.30 asti. Kokeilun aikana Itä-Helsingin yöbusseilta vähennettiin vuoroja eikä metroasemilta ollut yömetron liikennöintiaikoina liityntäbussiyhteyksiä.

Metron yöliikenteessä oli kokeilun aikana keskimäärin 3 200 matkustajaa yötä kohden, joten matkustajamäärät olivat selvästi pienempiä kuin muina vuorokauden liikennöintijaksoina. Suuri osa, jopa 40 prosenttia yömetromatkoista oli kantakaupungin sisäisiä Ruoholahden ja Kalasataman välisellä osuudella tehtyjä matkoja. Yömetro vähensi Itä-Helsingin yöbussien käyttöä: niissä oli yötä kohti keskimäärin 1 500 matkustajaa vähemmän kuin aiempina vuosina. Yöliikenteen kustannukset matkaa kohti olivat moninkertaiset päiväliikenteeseen verrattuna.

Jo ennen länsimetron liikennöinnin alkamista HSL:n olisi hyvä yhteistyössä Helsingin ja Espoon kaupunkien kanssa tutkia vielä uudelleen metron yöliikenteen järjestämisen vaihtoehtoja. HSL:n tulisi myös raportoida perusteellisemmin edellisen yömetrokokeilun tulokset. Tämän jälkeen voidaan asiaa arvioida uudestaan joukkoliikenteen palvelutason ja taloudellisuuden näkökulmista.

Käsittely

09.05.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Outi Silfverberg: Lausuntoehdotuksen viides kappale muutetaan muotoon:

Jo ennen länsimetron liikennöinnin alkamista HSL:n olisi hyvä yhteistyössä Helsingin ja Espoon kaupunkien kanssa tutkia vielä uudelleen metron yöliikenteen järjestämisen vaihtoehtoja. HSL:n tulisi myös raportoida perusteellisemmin edellisen yömetrokokeilun tulokset. Tämän jälkeen voidaan asiaa arvioida uudestaan joukkoliikenteen palvelutason ja taloudellisuuden näkökulmista.

11.09.2017

Kannattaja: Jape Lovén

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lausuntoehdotuksen viides kappale muutetaan muotoon: Jo ennen länsimetron liikennöinnin alkamista HSL:n olisi hyvä yhteistyössä Helsingin ja Espoon kaupunkien kanssa tutkia vielä uudelleen metron yöliikenteen järjestämisen vaihtoehtoja. HSL:n tulisi myös raportoida perusteellisemmin edellisen yömetrokokeilun tulokset. Tämän jälkeen voidaan asiaa arvioida uudestaan joukkoliikenteen palvelutason ja taloudellisuuden näkökulmista.

Jaa-äännet: 4

Hennariikka Andersson, Nuutti Hyttinen, Hanna Lähteenmäki, Risto Rautava

Ei-äännet: 5

Eija Loukoila, Jape Lovén, Outi Silfverberg, Osmo Soininvaara, Heta Välimäki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritetussa äänestyksessä varajäsen Silfverbergin vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 5 – 4.

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Reetta Putkonen

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi